

Alfred Nobel
University

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

РЕКТОР,
ГОЛОВА ПРИЙМАЛЬНОЇ КОМІСІЇ

С.Б. ХОЛОД

“*28.04.2025*” 2025 р.

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ФАХОВОГО
ВИПРОБУВАННЯ
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА
ФІЛОСОФІЇ (PhD)**

з галузі знань

*С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини»*

Затверджено на засіданні приймальної
комісії, протокол №4 від 28.04.2025 р.

Дніпро
2025

Програма додаткового вступного фахового випробування на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» / С.О. Федулова, А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2025. – 10 с.

Укладачі:

С.О. Федулова, доктор економічних наук, професор;

А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор.

Затверджено на засіданні приймальної комісії, протокол №4 від 28.04.2025 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри глобальної економіки, протокол №8 від 19.03.2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Структура додаткового вступного фахового випробування.....	3
3. Змістова програма вступних випробувань	4
3. Критерії оцінювання результатів вступних випробувань.....	4
4. Приклад типової практичної ситуації.....	6
5. Література.....	7

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою додаткового вступного фахового випробування є встановлення рівня знань та умінь осіб, які виявили бажання навчатися в аспірантурі за напрямом знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» та виявлення схильності до ведення науково-дослідницької та пошуково-аналітичної роботи, для визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

До вступних випробувань допускаються особи, що мають ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за не спорідненими спеціальностями, а також особи, що здобули ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за іншою спеціальністю іншої галузі знань.

Програма фахового вступного випробування охоплює дисципліни:

економіка,
політологія,
психологія;
соціологія.

Під час підготовки до вступного випробування рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці комплексу матеріалів.

Під час проведення додаткового вступного фахового випробування для вступу на навчання в аспірантурі екзаменаційна комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу.

Вступні випробування проводяться з усіма претендентами стосовно зарахування на навчання в аспірантурі. Під час екзамену вступник повинен дати максимально повні відповіді. Кожен член екзаменаційної комісії оцінює якість кожної відповіді, фіксуючи своє рішення письмово.

2. СТРУКТУРА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове вступне фахове випробування складається з двох частин:

- 1) теоретична частина, яка передбачає перевірку засвоєння теоретичного матеріалу у формі відповідей на два питання із зазначених дисциплін;
- 2) практична частина, яка передбачає письмове розв'язання типового професійного завдання.

Практична частина містить типові професійні завдання за змістовими модулями, що імітують умови (ситуації) практичної діяльності.

3. ЗМІСТОВА ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Розділ 1. Економіка

1. Економічні категорії та економічні закони.
2. Економічні системи.
3. Держава як суб'єкт національного регулювання.
4. Регіонознавство.

5. Державне управління та місцеве самоврядування
6. Сталий розвиток держави
7. Європейська інтеграція та регіоналізація
8. Власність, її сутність і місце в економічній системі.
9. Сутність грошей, еволюція і типи грошей.
10. Конкуренція, її форми та типи, вплив на розвиток суспільного виробництва.

Розділ 2. Політологія

1. Політика як соціальне явище. Історія розвитку політичної думки.
2. Політична влада. Демократія у політичному житті суспільств.
3. Політичні відносини.
4. Людина і політика.
5. Політична діяльність як рушійна сила політичного процесу.
6. Політична свідомість і політична культура.
7. Політика України в системі сучасних міжнародних відносин.
8. Міждержавні конфлікти в сучасних умовах.
9. Стійкий розвиток в умовах глобалізації.
10. Розуміння сили в контексті національної безпеки

Розділ 3. Психологія

1. Психологія як наука.
2. Галузі та міждисциплінарні зв'язки психології.
3. Операції мислення та їх характеристики: аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення.
4. Поняття особистості. Співвідношення понять індивід-особистість-індивідуальність.
5. Види травмуючих ситуацій.
6. Поняття посттравматичного стресового розладу.
7. Діагностика і критерії хронічних змін особистості.
8. Міжособистісне спілкування як предмет психологічного пізнання.
9. Значення спілкування у розвитку людини.
10. Взаємозв'язок міжособистісного спілкування з іншими видами спілкування особистості.

Розділ 4. Соціологія

1. Основні етапи становлення соціологічної думки.
2. Соціальні інститути, їх види та функції.
3. Соціологія особистості як окрема галузь соціології.
4. Соціальні статуси й ролі як складові соціальної структури суспільства.
5. Внутрішня духовна структура особистості. Ієрархічна теорія потреб А.Маслоу.
6. Співвідношення понять „людина”, „індивід”, „особистість”.
7. Конкуренція та конкурентоспроможність, конкурентний статус.

8. Поняття „соціальний статус”. Класифікація соціальних статусів.
9. Соціальні статуси й ролі як складові соціальної структури суспільства.
10. Соціалізація особистості. Агенти та інститути соціалізації.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

4.1. Для конкурсного відбору при прийомі на навчання в аспірантурі проводяться вступні екзамени за фаховими дисциплінами відповідно до програм вступних випробувань.

Додаткове вступне фахове випробування має на меті встановити відповідність рівня знань та практичної підготовки претендентів до вирішення науково-дослідних, науково-педагогічних та управлінських професійних завдань у галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини».

У процесі екзамену комісія повинна оцінити:

1. Системність мислення, вміння пов'язувати окремі проблеми чи частини явища в єдине ціле.
2. Вміння логічно та послідовно викладати свої думки.
3. Обсяг знань з напрямку «соціальні та поведінкові науки».

Оцінка за результатами вступного екзамену виставляється за 100-бальною шкалою.

4.2. Особи, які одержали ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю та виявили бажання навчатися в аспірантурі за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» складають додаткове вступне фахове випробування.

Додаткове вступне фахове випробування має на меті встановити можливість випускників інших спеціальностей навчатися за зазначеною програмою.

Оцінка за результатами додаткового вступного фахового випробування виставляється за 100-бальною шкалою.

4.3. При підрахунку конкурсного балу для осіб, зазначених у п. 4.2 враховується середня оцінка, одержана за фахове вступне випробування та додаткове вступне фахове випробування.

4.4. Для вступників на навчання в аспірантурі обов'язковим є складання вступного іспиту з іноземної мови. Оцінка за результатами вступного іспиту виставляється за 100-бальною шкалою.

4.5. Для вступників на навчання в аспірантурі за відповідною спеціальністю конкурсний бал обчислюється як сума результату фахового випробування та вступного іспиту з іноземної мови.

4.6. Для вступників, які одержали ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю, при зарахуванні на навчання конкурсний бал обчислюється як сума середньої оцінки за фахове випробування та додаткове фахове вступне випробування й

оцінки вступного іспиту з іноземної мови.

4.7. У разі, якщо вступник **має однакові конкурсні бали** під час конкурсного відбору враховуються **додаткові бали** за участь в олімпіадах, конкурсах, наявність публікацій науково-дослідницького характеру, що відповідають спеціальності.

За участь в професійно орієнтованих олімпіадах, конкурсах, наявність опублікованих праць науково-дослідницького характеру вступник отримує 50 додаткових рейтингових балів незалежно від кількості та обсягу публікацій чи кількості конкурсів (олімпіад), в яких вступник приймав участь. Факт наявності та відповідності змісту публікацій спеціальності встановлюється членами екзаменаційної комісії в процесі розгляду наданих вступником оригіналів або завірених ксерокопій друкованих видань. У випадку, коли надається ксерокопія, копіюванню підлягають усі сторінки, на яких розміщена публікація, а також титульна сторінка і сторінки змісту видання.

5. ПРИКЛАД ТИПОВОГО СИТУАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

Ситуація. (40 балів)

Для розуміння намірів, можливостей і слабких сторін бізнес-конкурентів найчастіше застосовується конкурентна розвідка. Являючись законним способом збору і аналізу інформації, конкурентна розвідка також дає можливість покращити інформаційне забезпечення підприємства.

Обґрунтуйте ефективність застосування методів конкурентної розвідки на прикладі певного підприємства та опишіть мету створення системи конкурентної розвідки даного підприємства.

6. ЛІТЕРАТУРА

за окремими дисциплінами

Розділ 1. Економіка

1. Петруня Ю.Є., Задоя А.О. Економіка: базовий курс : навчальний посібник. – [6-те вид., переробл. І доп.]. – Серія :“Бізнес. Економіка. Фінанси”. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023. – 200 с.

2. Задоя А.О. Макроекономіка: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А.О. Задоя, Ю.Є. Петруня. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. – 256 с.

3. Задоя А.О., Задоя О.А. Мікроекономіка: Курс лекцій та вправи: Навчальний посібник [Електронне видання]. - 7-ме вид. – Д.: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. – 211 с.

4. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.

5. Світова економіка: Підручник / За ред. О.І. Шниркова, В.А. Мазуренка, О.І. Рогаа. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. – 616 с.

6. Економіка підприємств водопостачання та водовідведення : навч. посіб.

/ С.О. Федулова; за ред. проф. О.А. Півоварова; Укр. держ. хім.-тех. універ-т. – Дніпро: ДВНЗ УДХТУ, 2017. – 300 с.

Розділ 2. Політологія

1. Скрипникова Л., Тутік Л., Гринчак М. Політологія. Навчальний посібник. Видавництво : Центр учбової літератури. 2023. - 272 с.

2. Демиденко, Н. М. Політологія: навч. посіб. / Н. М. Демиденко, МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ., Каф. гуманітар. дисц. - Суми, 2022. - 318 с.

3. Політологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2019. 176 с.

4. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.

5. Воронянський О.В. Політологія: підручник / [Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І.В.]; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. - Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. - 179 с.

6. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська та ін.]; 2-е вид., перероб. і доп. – Львів : «Новий Світ–2000», 2017. – Т.1.: Від зародження до початку XX ст. – 404 с.

Розділ 3. Психологія

1. Кацавець Р.С. Психологія розвитку особистості: навчальний посібник. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2024. 152 с.

2. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.

3. Колобич О. П. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. – 172 с.

4. Тітов І.Г. Елементи практичної психометрики : навчальний посібник / І.Г. Тітов. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2018. – 128 с.

5. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Х. : НФаУ, 2018. – 140 с.

Розділ 4. Соціологія

1. Нечітайло, І. С. Соціологія : навч.-метод. посіб. для здобувачів перш. (бакалавр.) рів. вищ. освіти, що навч. за спеціальністю 053 «Психологія» / І. С. Нечітайло, МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2021. – 116с.

2. Людина в соціальних організаціях: методичний посібник для студентів спеціальності 054 «Соціологія» / К.А. Агаларова, Т.М. Байдак, М.В. Бірюкова, В.О. Болотова, Н.О. Ляшенко, І.П. Рущенко – Харків : НТУ «ХП», 2020. – 170 с.

3. Титаренко О. О. Соціологія : навчальний посібник / О. О. Титаренко. – Київ: ВД «Дакор», 2020. – 210 с.

4. Толстов І. В., Даніл'ян В. О. Соціологія: Навч. посібник. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 284 с.

Навчальне видання

Методичні матеріали до додаткових вступних фахових випробувань на навчання
в аспірантурі з галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини»

Підписано до друку Формат 60 X 84/16. Ум. друк. арк. 0, 5
Оперативна поліграфія. Зам. № . Тираж прим.

Університет Альфреда Нобеля.
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.